

ÄDELLÖVPRISTAGARE 2020

Ekfrämjandet delade ut ett Rikspris och ett länspris för 2020.

Ekfrämjandets rikspris för 2020 till Lars Rytter

2020 års rikspris från Ekfrämjandet tilldelas Lars Rytter, lövträdsforskare vid Skogforsk i Ekebo. Priset överlämnades vid en ceremoni vid Ekebo under oktober.

Forskaren som satt ljus på de ordinära lövträden: Docent Lars Rytter har som få andra forskare lyckats översätta forskning om lövskog till praktiska råd för både skogsbrukare och beslutsfattare. Lars har vigt 40 år åt forskning och utredningsarbete med lövträd i fokus, först på Sveriges lantbruksuniversitet och sedan mitten av 1990-talet på Skogforsk i Ekebo. Forskningsbanan började med energiskogsodling. Även om odlingen av Salix inte fick det praktiska genomslag som förutspåddes, har Lars arbete med andra snabbväxande lövträd gett stora avtryck. Poppel, hybridasp och gråal är trädslag som både växer snabbt, ger en hög bränsleproduktion och dessutom har alternativa användningsområden om de inte skulle användas till energi. Lars har varit djupt engagerad i att både forska och föra ut odlingsråd om dessa trädslag i form av handledningar, kurser och filmer, bland annat som ordförande i Nationella Poppelkommissionen.

När Lars rekryterades till Skogforsk gick också startskottet för en nysatsning på lövskogsforskning. Där har Lars bidragit med forskningsrapporter, böcker och handledningar om odling, virkeskvaliteter, apteringsråd och skötsel av alla våra använda lövträdsdrag. Han har särskilt lyft upp de ”ordinära” lövträdens viktiga roll. Tillsammans med Martin Werner utvecklade han det första svenska webbsystemet om skogsskötsel – ”Skötsel av björk, asp och al” – som kom att bli embryot till den etablerade kunskapssajten Skogskunskap (före detta Kunskap Direkt). Listan över andra bidrag kunde bli lång, och få skogsbrukare har nog missat de kurser, föreläsningar, trycksaker och filmer som bär Lars Rytters namn. Där finns Skogsstyrelsens skogsskötselserie, där Lars har skrivit om björk, asp, al och ädellövskog. Där finns handledningen ”Odling av hybridasp och poppel” och en mängd forsknings- och populärartiklar om stamkvistning, biobränsleuttag, kolbindning, virkesproduktion och förnygring. Där finns också utredningar, både svenska och internationella, om lövskogens tillgångar och kvalitet, potential för ökad tillväxt och konsekvenser för miljö, klimat och friluftsliv.

Det är en konst att kunna kondensera komplexa forskningsresultat till enkla råd, som att ”röja när grönkronan nått två tredjedelar av stammen”, eller till praktiska beslutstöd på webben. Lars kan den konsten.

Lars Rytter är en värdig mottagare av Ekfrämjandets Rikspris 2020.

Ekfrämjandets länspris för Kronobergs län år 2020 till Annalena Andersson

Annalena Andersson förärades 2020 års länspris för Kronobergs län. Priset delades ut vid en ceremoni med Skogsstyrelsen på Asa herrgård av Ekfrämjandets ordförande Thomas Thörnqvist och sekreterare John Ahlgren.

Ädellövskogs-inspiratören: Annalena har varit aktiv inom det skogliga området sedan barnsben och har i hela sitt vuxna liv arbetat med manuellt skogsarbete och efter sin utbildning till skogstekniker som skoglig tjänsteman. Annalena har jobbat i egen verksamhet, med riksskogstaxering, som försökstekniker vid Tönnersjöhedens försökspark och hos Skogforsk samt 18 år vid Skogsstyrelsens kontor i Älmhult. Annalena har nyligen blivit anställd inom Sydved för att arbeta med bland annat skogsbruksplaner.

Annalena har en bred kompetens och är skicklig inom skogsskötsel, naturvård och rådgivning men det är inom Ädellövsområdet hon har sin spetskompetens. Få har den gedigna kunskap som Annalena besitter inom ädellövsområdet och för detta är hon djupt respekterad bland både skogsägare och skogliga tjänstemän, inte minst som ädellövskogsinspiratör.

I sitt arbete som Skogskonsulent har Annalena fått många skogsägare i Älmhult med omnejd att både få upp ögonen för ädellöv och genomföra åtgärder för mer ädellövskog. Annalenas kompetens och engagemang har smittat av sig och fått ett oerhört stort genomslag. Det har år efter år tydligt synts i Skogsstyrelsens statistik över var stödpengarna har hamnat.

Bland ädellövträden har sjukdomarna avlöst varandra. Även inom detta område har Annalena en gedigen kunskap.

Annalena Andersson är en värdig mottagare av Ekfrämjandets länspris 2020.

Prisutdelningar: Lars Rytter får Rikspriset av Ekfrämjandets redaktör Mats Hannerz och Annalena Andersson av ordförande Thomas Thörnqvist. Foto: Skogforsk (t.v.) och John Ahlgren (t.h.).